

Szerző: Dietl Géza

Vége egy örömhír!

Mindaz, amiről esztendőik óta számtalan szó esett, úgy látszik, végre megvalósul. A magyar főváros évtizedek után **ráeszmél Budavárára!** Legalább is ezt bizonyítják az állványozók szorgalmas munkásai, akik már jó néhány napja ott serénykednek a **Szent Háromság-utcában**, — egyelőre persze csak a **Bethlen Bátyától az Uri-utcaig** terjedő szakaszon.

Két ház is áll itt egymás tözsomszéd-ságában. Mind a kettő kedves nagynénémé, öz. Mössmer Ernőné. Oetl Annáé volt — még nem is olyan régen, s a jó-ságos Anna néni talán elnézi nekem, hogy most az egyszer bizony sajnálko-zom kell mindannyiunk sorsa fölött. Hiába, nehéz idöket vészeltünk át, — nehéz szívvel váltunk meg valamennyien a régi házaktól, amelyeket most — hála az illetékes tényezők műérzé-ke — végre valahára a **mult nemes ha-gyományainak stílusában sikerül újjá-lakítaniok.**

Több mint félszázad is elmúlt azóta, hogy Budapest világvárosi fejlődése megkezdődött. Egész irodalma van a régi **Pest-Budának**, fájdalom, keserü bizony-sága az irtóhadjáratnak, amelyet pö-röllyel és csákánnyal, ásó-kapával viv-tak a régi történeti mult pótolhatatlan emlékei ellen. És az öldöklő hadjáratban jóformán semmi nem maradt a régi **Pest** bármily csekély, de talán megörzésre mégis csak méltó emlékei közül. Hir-mondójukat, régi emléküket csupán a **Székesfővárosi Múzeum** őrzi, ahová bi-zony csak nagyritkán látogat el a mű-történész vagy a vidéki vendég. Rossz szokásunk nekünk fővárosiaknak, hogy alig vészünk tudomást a magunk váro-sának nemes, nagy multjáról.

Annál nagyobb öröm, hogy most végre a **Várban** indult meg a szakértők irányí-tása mellett kidolgozott nagyszabású munka, amelynek egyetlen és legfőbb célja: **újra visszaállítani Budavárát a maga klasszikus műtörténeti mivoltába.**

Köztudomású, hogy jó néhány eszten-je megalakult az ugynevezett **Várbi-zottság**, amelynek hivatott tagjai dr. Morvay Endre alpolgármester, Irsy László, a Közmunkák Tanácsának alelnöke, Hüttl Dézsó műegyetemi professzor, Dörre Endre tanácsnok és Schön Arnold tanár.

„Minta utca” készül a Várban

Megkezdődött Budavárának korhű átalakítása

SIS

Forrás:	Nemzeti Ujság		
	Alapítvány 1961. X. 18		
(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)	(Oldal)

Ők voltak azok, akik végre csakugyan megvalósították a nagyszabású elgondo-lást és elindították utján azt a munkát, amely egyedül hivatott jótátenni sok év-tized elkeserítő hibáját és a mulasztáso-kat, amelyeknek se szeri, se száma... Mert mit tagadjuk, semmi szükség nem volt rá, hogy pontosan a Várhegy kellős közepében földig lerombolják a szépséges Marczibányi-palotát és helyette ormótlan épületförmérvényt emeljenek a Honvéd-szobor mögött. Fölösleges volt, hogy a **Hajadon-utca**ban a „secessio” örök idökre elmúlt talmi-stílusban fecskéfészek-kilé-pőkkel teletüzdelt bérkaszárnnyát építse-nek s mindezt olyan helyen, ahová néha ellátogat maga a Világtörténelem...

Történelem a Vár! Magyarország tör-ténetének talán legnagyobb emlékeit őrzi hiven és megtette volna ezt maradóktala-nul, ha nem bontogatják fölöslegesen régi emlékeit a tékozló kezek.

Ami menthető, azt most igyekeznek megmenteni!

„Minta utca” készül a Várban!

Minden épületet korszerűen alakítanak át és a jó Mössmer néni bizonyára nem is neheztel rám, ha megtudja szerény so-raimból, hogy a Szent Háromság-utca 4. számú egykori házának, amely ma már a miniszterelnökség tulajdona, kevéssé kor-szerű és kissé fölösleges tornyát rövidesen ledöntik. A kapubejárat fölött azonban bizonyára meghagyják a nevére emlékez-tető monogramot. Az Uri-utca felé te-kintő homlokzatról viszont lekerül a Fő-városi Hus- és Élelmiszerközpont izléses-nek sehogy sem nevezhető portáléja,

mint ahogy ugyanez a sors vár az ősi **Ruszwurm** cukrászda régi hires, de annál izléstelenebb égszinkék és olajbarna üz-letportáljára is. Nem is szólva **Belényiék-ről**, a kitünő pékmester sütödéjéről és to-vább a düledező saroképületről, ahová — mint hallom — a **budavári plebánia** köl-tözik.

Valóban „minta utca” lesz a Szenthá-romság-utca — tükörképe a régi öreg Budavárának! Félfüllel azt is hallottam, hogy a Czukor-féle családi házat is alá-vetik bizonyos módosításoknak, amelyek csak előnyére válhatnak majd a környe-zetből meglehetősen kirívó műkö-ballusz-trádós épületnek. A „Minta utcában” a régi hagyományokat csupán a **Buchinge-rék „Fehér Galamb”** vendéglője őrzi majd. Az 1686-ból származó épület vala-mikor **Patling János csizmadiamester** ott-

hona volt és a történeti feljegyzések sze-rint **Budavár visszavivása után** epüle-tett. Azóta is megmaradt a maga klasz-szikus egyszerűségében, úgy hogy most csupán egyetlen iódszínű ablakot módo-sítanak korivessé a várbelieknek ezen a kedves családi vendéglőjén.

Alkalmam volt beszélni Budavár korhű átalakításának két lelkes rajongójával, **Lehoczky György** okleveles műépítésszel és kitünő munkatársával, **Névery Tibor** műépítésszel. Sok figyelemreméltóan ér-dekes történeti adatot említettek meg be-szélgetés közben. **Lehoczky** műépítés-z több mint másfél évtizede foglalkozik a Vár korhű helyreállításának munkálatai-val, és irodájában, a széles asztalokon,

Osztályozás

Tároló

725.091

H

Idő

1961

Személy

Helyszám

Budavár összes épületeinek átalakítá-sára vonatkozó pontos tervrajzokat te-kinthet meg az érdeklődő.

Más világ táruul itt a szem elé — régi világ! Pergament papíron mérnöki mű-gonddal már ott bontakoznak ki a két-három évszázad előtti építészeti remekei. A **Werböczy-utca**, az **Országház-utca**, a **Tárnok-utca**, az **Uri-utca** ősrégi épületei-nek pompás másai, amelyeket visszaállí-tani az utókornak nemcsak hivatása, de kötelessége is.

— Első eset, hogy a közület áldozatra szánja el magát a műemlékek ujjaépítése érdekében — mondja informátorom — a székesfőváros saját költségén tataroztatja a Szent Háromság-utcai házakat s remél-jük, hogy ez az „első fecske” a Várba is elhozza a klasszikus építészeti tavaszát. Tudni kell, hogy Budavára ma már jófor-mán az egyetlen gyűjtőhelye a történelmi emlékü épületeknek. Nem szólva egyéb-ről, mint a **Balta-köz** melletti vendéglőről, ahol a történelem szerint **Czilley Ulrik tá-madt reá Hunyady Lászlóra**, amely ház utóbb **Mátyás király udvari bolondjának** otthona volt. Vagy a **Fortuna-utca**ról, amely a legtokéletesebb, korhű stílusú ut-cája volna a Várnak, ha néhány évtized-del ezelőtt történetesen nem **keramittal** burkolták volna az uttestet, amelynek tengelyét még hozzá egyenesre is szabták, mit sem törődve a régi házak zegzugos homlokzatával. A **Fortuna-utca** 6. szám alatti ősi házban volt egyébként az első budavári fogadó s innen vette nevét az

utca, bár jelképe a legkevésbé sem volt a szerencse nemtője, hanem *Diána*, a vadászok mitológiai istenasszonya. A szomszédos házban pedig a *Hétszemélyes Tábla* működött, amelynek magas tanácsa ítélte annak idején halálra *Majláth* György országbíró gyilkosait.

Ritka értékek emelkednek a Várban és most, hála az illetékesek előrelátásának, végre talán majd egyszer ismét helyreáll mindaz, amit könnyörtelen izléstelenséggel levakartak róluk az évtizedek. Szép sorjában kicserélik majd a modern ivlámpákat is, amelyek sehogy sem illenek a patinás környezetbe, a kiáltóan izléstelen üzleti reklámtáblákat leszerelik. A magánpaloták egyes feltűnő stilustalanságait is eltávolítják talán az előkelő tulajdonosok szíves jóvoltából?

Az első „kapavágás” mindenesetre megtörtént a *Szentháromság*-utcai átalakításokkal.

Remélni lehet, hogy békésebb világban nem soká váratnak majd magukra a további műveletek sem, amelyek elfelejtett évtizedek után újra megteremtik Budavárát minden régi emlékeivel nemcsak a magunk, de tán a külföldi vendégek számára is. Mert azoknak is akad itt elég csodálkozni való!

És közben mindezekről méltóságteljes függetlenségben, fáradhatatlan szorgalommal folynak a Koronázó Főtemplom restaurációs munkálatai...

DIETL FEDOR